గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములందు వెలువడు అర్ధవార జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౭ ● హైదరాబాదు దక్కన్ [illegible] చిత్రభాను ఫాల్గుణ బ॥ ౧౧ (౧౨-౬-౧౩౫౨ ఫ) గురువారము ● సంచిక ౫౦

యుద్ధ వార్తలు

[illegible]

ప్రకటన

కిరండపసిమాహిం నా ౧౩౫౨ ఫ బాబతు కల్లుఆబుదని చక్కులు తమవారవాల్ క్రింద ఉపహరించిన శాక్తిభులయందు ఇవ్వబడును.

[illegible]

అంకరు జాగీరుదారుగార్లు మరియు ముక్తెదారుగార్లు పైననిర్ణయించిన తారీఖులలో చక్కులు తీసుకునే ప్రయత్నం చేయవలసినది.

[illegible]

ఫర్మానుపై విమర్శ

[illegible]

మార్చి 30వ తేదీ వార్తలు

[illegible]

విశేషములు

[illegible]

కరాచీలో విద్యుచ్ఛక్తితో మనోరోగచికిత్స

విద్యుచ్ఛక్తి నిపోయింది మనశ్శంబంధమైన రోగములకు చికిత్సచేయుపద్ధతి [illegible]

[illegible]

సత్యమూర్తిగారు స్వర్గతులగుట

[illegible]

అమెరికాతో ఇండియా ఒడంబడికకై ఆలోచన

[illegible]

కమ్యూనిజం ప్రచారమునకై రష్యాశ్రద్ధలేదు

[illegible]

గోలకొండపత్రిక

చిత్రభాను సం॥ర ఫాల్గుణ బ॥ ౧౧ గురువారము

సమాలోచక సంఘాలు.

గతవారము హైద్రాబాదుప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వ సమాలోచక సంఘాలను ఏర్పాటుచేసి అందు అధికారులు అనధికారులు అయిన సభ్యులపేరులేవో ప్రకటించిరి. ఆప్రకటనలోని విశిష్టతలను గురించి చర్చించుటకుముందుగా ఈ సమాలోచకసంఘాలేటివో కొంచెం పునస్మరణము చేయుదము. హైద్రాబాదు ప్రభుత్వమువారు ఎన్నో దశాబ్దాలతర్వాత కాస్త కదలిరి. ప్రజలకు ఏదోయొక రూపముకల రాజకీయ ప్రభుత్వ పద్ధతిని ప్రసాదింతము అని అనుకొనిరి. దానికిగాను తమకు నచ్చిన ఆలోచన చెప్పే ఒక ఉపసంఘాన్ని స్థాపించిరి. అందు ౬ మంది సభ్యులు ఒకరికి ఓటులేదట. అందుచేత అయిదే అనుకొందము. వారిలో మతమువారీగా అయితే ముగ్గురుతురకలు ఇద్దరు హిందువులు. అధికారరీత్యా చూచితే ఇద్దరు అధికారులు ముగ్గురు అనధికారులు కావున అనధికారులే యెక్కువకదా అని అన్నారు. ఇది బాగున్నది. అనధికారులలో హిందువులే ఎక్కువకదా అన్నారు. ఇంకా బాగుంది. అందులోను దాని అధ్యక్షుడు బాగా సంపాదించే హిందూ వకీలుకదా అని తెలిపిరి. మరీ బాగుంది-తుదకెట్టేతేనేమి రాజ్యాంగసంస్కరణములు అనేటివి బయటపడెను. సలహాచెప్పే పెద్దలువ్రాసిన నివేదిక ఒక రూపముతో నుండెను. దానిలో మరల మార్పులుచేసి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. దానిలో "ఇస్లామీ రాజ్యము" అన్నట్టి విశిష్టతతోను మరికొన్ని అట్టి మార్పులతోను మ. ఘ. వ నిజాం గారు ఫర్మానును ప్రకాశమానముచేసిరి. ఈవిధముగా మూడు అంతస్థులలో ఈ సంస్కరణములు తిరిగి బయటపడెను, ప్రభువుగారి ఫర్మాను ౧౭ జూలై ౧౯౩౯ నాడువచ్చెను. ఇప్పుడు ౧౯ఏప్రెల్ ౧౯౪౩! అనగా ౪ ఏండ్లు ఇక రెండునూపాలతో పూర్తికానున్నవి. నాలుగేండ్ల కాలము నాటికి సలహాసంఘాలకు ముక్కు మొగము ఏర్పడింది. అనగా ఇదే మొదటి మెట్టు. ఇంకా కావలసినట్టివి శాసనసభ, స్థానికపరిపాలన, జిల్లాబోర్డులు, మునిసిపాలిటీలు, టౌన్ కమిటీలు, కంటోన్మెంటు బోర్డులు, పంచాయతీలు, హైద్రాబాదు కార్పొరేషన్, అనునట్టివి. ఇవన్నీ కార్యరూపం దాల్చేవరకు మరి ౧౦ ఏండ్లు పట్టవచ్చును. అయినా తొందరలేదు ఇంకా రాలేదు, ఇంకా రాలేదేమిఅని తొందరపడేవారు కొందరున్నారు అయితే వారికెందుకంతతొందర. ఏదులేకున్న చోట ఏదో ఉందికదా అని వారి అసంతుష్టి. అది ఉన్నా [illegible] లేకున్నా ఒకటే అని భావించేవారున్నారు. కాదు, పూర్వస్థితియే బాగుండు, రానున్నస్థితి మతివర్గాలకలహాలకు దారితీయును. కావున రాజ్యాంగ సంస్కరణములు మంచివికావు [illegible] బహిష్కరించవలసినది అని వాదించేవారున్నూ ఉన్నారు. పుర్రెకొకబుద్ధి. అందరినోళ్లను [illegible] దాని వారనుకొని కట్టివేయజాలముకదా!

రాజ్యాంగ సంస్కరణము [illegible] వెలువడిననాడు [illegible] గెజెటు [illegible] నిల్చున్న దిని ప్రభుత్వప్రకటన [illegible] గ్లీషులో వెలువరించబడెను- అందు సమాలోచక సంఘాలను గూర్చి ఇట్లువ్రాసిరి.

"ఏకు మంత్రిశాఖలలో మంత్రులకు ఆలోచన చెప్పుటకుగాను శాసననిర్మిత సమాలోచన సమితులు (Statutory advisory committees) ఏర్పాటు చేయబడును. వ్యయం పద్దులను గూర్చి చర్చలుచేసి ప్రభుత్వమువారికిసూచించుటకు ఈ సమితులకు అధికారముండును. ఈ సమితులలో అధికారసభ్యులును అధికారేతర సభ్యులున్నూ ఎల్లప్పటికిన్నీ సరిసమాన సంఖ్యలో నుండును. ఈసమితుల సభ్యులే సాధారణముగా శాసనసభా సభ్యులై యుందురు."

పైవిధ సూలను మ. ఘ. వ, నిజాం గారు అంగీకరించుచు ఈవిధముగా సెలవిచ్చిరి- "నా ప్రభుత్వమంత్రులు సమాలోచక సంఘాలిచ్చు ఆలోచనలపై తగిన శ్రద్ధ (Due regard) వహించవలెను. వారి సలహాతో భిన్నించినప్పుడైతే తమ అభిప్రాయముతో ప్రధానామాత్యునికి మంత్రిసభలో తెలుపుకోవలెను. అతను కావలిస్తే పునరాలోచనకై సమాలోచక సంఘాన్ని కోరవచ్చును" అయితే యిందు రెండు సందేహాలు కలుగుచున్నవి. ప్రధాన మంత్రి సలహా సంఘాలకు పునరాలోచనకై పంపవలసిన బాధ్యతలేదు. ఆవిషయమై అది ఆ వ్యక్తి ఇష్టముండును. దయతలచి అతడు పునరాలోచనకు పంపుననుకొందము. సమాలోచక సంఘమువారు బాగా చర్చచేసి ఒక నిశ్చితాభిప్రాయానికి వచ్చినతర్వాత మంత్రిగారు తిరుగా పంపినారుకదా అని అంతలోనే తమ అభిప్రాయాన్ని మార్చుకొందురా? అంత తొందరగా అభిప్రాయాలను మార్చుకొనే సభ్యులకు స్థిరబుద్ధికలదని ప్రజలకెట్లు నమ్మకము కలుగును. ఒకవేళ వారు పునరాలోచనలోకూడా మేము మొదటి అభిప్రాయం ఇచ్చినామో దానికే మరల స్థిరపరచుచున్నాము అని వారన్నూ మంత్రిసభకు ఆచర్యను తిరుగగొట్టితే యేమౌతుంది? ఏమౌతుందో రాజ్యాంగ సంస్కరణములో తెలుపలేదు. అప్పుడు ప్రభుత్వమువారియిష్టము అని అర్థము చేసుకొనవలెను. సమాలోచక సంఘమువారి తీర్మానానికి విరుద్ధముగా ఆశాఖామంత్రికాని, ప్రధానమంత్రికాని ఆచరించినచో అప్పుడు సమాలోచకసంఘము ఏమి చేయును? ఇప్పుడు సమాలోచక సంఘాలలోనికి ప్రభుత్వమువారిచే పసందుచేయబడి ఏరుకొనబడినసభ్యులు ఈవిషయాన్ని గమనించినారో లేదో! వారికి ఆత్మగౌరవము నిలబెట్టుకొనవలెనను ధీమంతముంటే బహుశా సభ్యత్వమును వదలుకొందురు. లేదా ఏది యెట్లుపోతేయేమి మూడేండ్లకాలం సభ్యులముగా గట్టిగా కూర్చుని ఉందాము అని ప్రధానపడినా పడవచ్చును. వారిని అడిగేవారెవరున్నారు! వారెవ్వరి ప్రతినిధులుకనుక! కావున వారి సలహా కెంత విలువయుండునో స్పష్టము గాలేదు. వారిసలహాను మంత్రి ఒప్పుకొనితీరవలెను అని శాసించియుంటే దానికేమైనా విలువయుండును.

మరి యీ సమాలోచనము చెప్పి పెట్టమనువ్యక్తిలేకదా శాసనసభలోను ఉండగలవారు అట్టిచో వీరే ప్రధాన శాసనకర్తలగుదురు. ఎటుతంటే వి[illegible]లభ్యతే ఎక్కువగా నుండును.

ప్రకటన

"దశమాంధ్ర మహాసభ అధ్యక్షతకు ఎవ్వరు తగుదురు." అను విషయమై ఎవ్వరికినచ్చిన వారిని గురించి వారు పెద్దగావ్రాసి సరిపడనివారిని దూషించి వ్రాసి పంపుచున్నారు- మేమా చర్చలను వేయుటలేదు. కావున వ్రాయనకొండ్లు శ్రమపడవవసరములేదు- గో. ప. సం.

సికింద్రాబాదులో అల్లరులు

మార్చి ౨౦వ తారీఖురాత్రి సికింద్రాబాదులో [illegible]

[illegible]

[అ-౧౭]

...

మ. ఘ. వ నిజాం ప్రభుత్వము [illegible]

...

[illegible]

...

నిజాం రాష్ట్ర శ్రీవైష్ణవ శాఖా సంఘ స్థాపన

నిజాంరాష్ట్ర శ్రీ వైష్ణవసంఘ [illegible] హైదరాబాదు [illegible]

[illegible]

---

౧౭ జూలై ౧౯౩౯ నాడు హైద్రాబాదు ప్రభుత్వమువారు ఆర్యసమాజము వారి కష్టాలను గురించి ఒక సమాధాన ప్రకటనచేసిరి. అందు మతవిషయములను విచారించుటకు హిందూ ముస్లిం మతములకుగాను రెండు సలహా సంఘాలను ఏర్పాటు చేయుచున్నామనియు అందు అధికారులు అనధికారులు సమాన సంఖ్యలో నుందురనియు, రాష్ట్రములోని రెండు పెద్ద సంఘాల (అనగా హిందూ ముస్లిముల) సభ్యులు సమాన సంఖ్యలో నుందురనియు ప్రకటించిరి.

పై వాటిని దృష్టిలో నుంచుకొని ఇప్పుడు ప్రభుత్వము వారు ఏర్పాటుచేసిన సమాలోచక సంఘాలన్నిటి మతీతిగా నుదరనవో యుందు ఆలోచింతము.

విజ్ఞానవర్ధని

● మాటకుమాట

[illegible]

● అపూర్వమైన నజరానా

[illegible]

● జైల్ కి జై!

[illegible]

ఆంధ్రమహాసభ హైదరాబాదు జిల్లా జన సంఘము

హైదరాబాదు [illegible]

[illegible]

హైద్రాబాదుజిల్లా సంఘ కార్యనిర్వాహక సమితి [illegible]

[illegible]

[illegible] హైదరాబాదు [illegible]

[illegible]

...

[illegible]

...

[illegible]

సదాశివపేట

[స్వ-వి]

శ్రీశివరాంగారి స్మృతి

[illegible]

వీరశైవులు

[illegible]

వరప్రసాదము

[illegible]

మేనేజరు—శ్రీలీలా వాఖావ

[illegible] 79 [illegible]

హైదరాబాదు-దక్కను

ఓరుగల్లు జిల్లాసంఘము

కార్యకారిణీ సమావేశము.

[ప్రత్యేక విలేఖరి]

[illegible]

ఆర్యమహాసభ - నిజామాబాదు

[illegible]

మహాసభ విశేషములు

[illegible]

నరేంద్రజీ. మంత్రి.

ఆంధ్రమహాసభ స్థాయి సంఘ అనుబంధ ప్రకటన

భువనగిరి పట్టణకమిటీ సభ్యులు

[illegible]

పీరవెల్లిగ్రామకమిటీ సభ్యులు

[illegible]

పొకాల్ (నర్సంపేట) తాలూకా సంఘ సభ్యులు

[illegible]

ఆర్యసమాజము వరంగల్

[illegible]

మంత్రి,

ఆర్యసమాజము, వరంగల్,

[illegible]

జె. రఘునాథ్ మిల్ బ్యాంకర్

[illegible]

అన్ని రకముల బ్యాంకు వ్యవహారములు నిరపాయకర పద్ధతులలో జరుపబడును.

సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ యిండియా లిమిటెడ్.

1948 సంవత్సరపు [illegible] ౦/౦ [illegible] బాండ్లు [illegible]

సెంట్రల్ బ్యాంకువారి ప్రత్యేక నోటీసు.

(1) సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్ వారు 1948 సంవత్సరపు [illegible] బాండ్లు ప్రకటింపబడిన [illegible] యున్నవి.

(2) బాండ్లకొరకు దరఖాస్తుచేయువారు [illegible] రు. 100 [illegible]

(3) [illegible]

(4) [illegible] 1/2 [illegible]

(5) [illegible]

(6) [illegible] 1/2 [illegible]

(7) [illegible]

హైదరాబాదు-దక్కను

[illegible]

శుభసందేశము

మావద్ద అన్నివిధముల వాయిద్యాలు [illegible] రూలు, గ్రామఫోనులు, [illegible] ప్రతము, సలదమయంతి, [illegible] శకుంతల, సంపూర్ణరామాయణము, ఇతర గ్రామఫోనురికార్డులు అమ్మబడును. మరియు రిపేరింగుపనికూడ చేయబడును.

జనరల్ మ్యూజికల్ మార్ట్

మొజంజాహీ మార్కెట్ ఎదుట

హైదరాబాదు-దక్కను

دی جنرل میوزیکل مارٹ

فروخت و درستی جملہ آلات موسیقی

روبرو معظم جاہی مارکٹ حیدرآباد دکن

యుద్ధానంతరము వాణిజ్యస్థితి

భారత దేశములో బ్రిటను పెట్టుబడిక అవసరము

[illegible]

వర్ణాంతర వైదిక వివాహము

[illegible]

యుద్ధములో భారతదేశ స్థితి

(ప్రొఫెసర్ కె. టి. షాగారి విమర్శ)

[illegible]

యుద్ధానంతర వ్యవస్థను గూర్చి చర్చిలుగారి సూచనలు

[illegible]

చందా వివరాలు
సంవత్సరము చందా 8 హాలి రూపాయిలు
ఆరునెలలకు „ 4—8—0 „
బ్రిటిష్ఇండియాలో సం॥చందా ౬ కల్దారు
విదేశములకు ౧౦—౦ „
పాతపత్రిక వెల ప్రత్యేకము

గోలకొండపత్రిక
Golkonda Patrika

The only popular paper that reaches the masses in the Dominions
Best Medium For Advertisement

Volu 17 — No 90 | Published on every Monday and Thursday Hyderabad Dn | 1 —194

కాంగ్రెసుపై దోషారోపణము

ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటన

గాంధిమహాత్ముని పైనను, కాంగ్రెసు పార్టీపైనను ఇండియాప్రభుత్వమువారు దోషారోపణము చేయుచు 70 పేజీలు గల ఒకపత్రమును నా ... తారీకున ప్రకటించినారు. ఈపత్రము అంతటిలో "శ్వేతపత్రము" అను పేర ప్రకటిత మైనది. ఈపత్రములో ... గాంధిమహాత్ముడు ... బ్రిటిషు ఇండియానుండి వెళ్ళిపోవలెనని చెప్పినప్పటినుండి కథ ప్రారంభింపబడినది. అప్పటినుండి ఆగస్టు 9వ తారీకున బొంబాయిలో అఖిలిండియా కాంగ్రెసు మహాసభ ... కాంగ్రెసు సంస్థ ఇండియాను ... విడిపించుటకై బుద్ధిపూర్వకముగ ... చేయుచుండెనని ఆపత్రములో చెప్పబడినది.

భారతదేశములో సామాన్యజనులకు అహింసయనగా సరిగా తెలియదని గాంధిమహాత్మునికి తెలిసినవిషయమే ... కాంగ్రెసు వారియొక్క ఉద్దేశములను గురించి చర్చించినతర్వాత ఆపత్రములో ... బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును ... సాధనము ... అని ... చేయబడినది.

[illegible]

కాంగ్రెసుపై ప్రభుత్వారోపణలు

"మాంచెస్టర్ గార్డియన్"
"డెయిలీ హెరాల్డు"లకు కనిపించిన లోపములు.

కాంగ్రెసుపై ఇండియాప్రభుత్వమువారు ఆరోపణలు చేయుచు ప్రకటించిన పత్రముననుసరించి ... "మాంచెస్టరుగార్డియన్ డెయిలీహెరాల్డు" అనుపత్రికలు మార్చి ... తారీకు సంచికలలో కొంత ప్రతికూలవిమర్శన చేయబడినది.

ఇండియాప్రభుత్వమువారి ప్రకటన దోషపత్రముగ లేకున్నదని ... భారతదేశములో బ్రిటిషువారికి ... మాంచెస్టర్ గార్డియనులో వ్రాయబడినది.

బెంగాలు ఎన్నికలలో ముస్లింలీగు విజయములు

[illegible]

శరచ్చంద్రబోసుగారు

[illegible]

సెలవు

రాబోవు సోమవారము ఉగాది పండుగ అగుటచే ఆనాటి సంచిక వెలువడదు. మరల గురువారము సంచిక వెలువడును. (గో.ప.మే.)

ఇండియాఆశయముతో రూజ్వెల్టుసానుభూతి

మహమ్మదు జఫ్రుల్లాగారు తెలిసికొనిన విషయము

సర్ మహమ్మదు జఫ్రుల్లాఖాన్ గారు ఇటీవల అమెరికాలో సంచారము చేసివచ్చి ... కొన్ని విశేషములను ... పత్రికావిలేఖరులకు తెలిపిరి. రూజ్వెల్టుగారితో తాను సంభాషించినప్పుడు ... భారతదేశముయొక్క ఆశయములతో సంపూర్ణసానుభూతి ఉన్నదని రూజ్వెల్టుగారు జఫ్రుల్లాఖాన్ గారితో చెప్పిరట. ... అని ఖాన్ గారు పత్రికావిలేఖరులకు చెప్పిరి.

వి. యస్. శాస్త్రిగారిసూచన

[illegible]

జపానుకు రూజ్వెల్టు బెదిరింపు

[illegible]

ఇండియాకు రూజ్వెల్టు మిత్రుని ఆగమనము

ఇప్పుడు ... రూజ్వెల్టుమిత్రుడగు ... ఇండియాకును, ... ఇండియాపై ... రూజ్వెల్టుగారితో మాట్లాడెదరట.

ఇండియాలోవారు ... తెలిసికొనదలచియున్నారు. ... ఇండియాలోని సమాచారము ... తెలిసికొనవలెనని ... రూజ్వెల్టుగారికి తెలిపెదరట.

ఈసమాచారము "క్రిస్టియన్ సైన్సు మానిటర్" పత్రికయొక్క మార్చి ... తారీకు నాటి సంచికలో ప్రకటితమైనది.

...

... నిజాంప్రభుత్వపు ... ప్రతినిధిగ ... రామచంద్రరావుగారిని ఎన్నుకొనినారు.

ఫ్రాన్సు, ఇటలీ, స్పెయినులుకూడ అనుకరించుట

[illegible]

Printed P... by Ramakrishna Reddy at the Golconda Power Press, Hyderabad-Dn. Editor : S. Prathap Reddy, B.A., B.L.